Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 88 (4724)
ВТОРНИК
майн
8
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда советскэ сэрэгүүдэй туйлаһан гайхамшагта һайхан илалтануудынь Улаан Армиин баатарлиг хүсэ шадал ба тэрэнэй дээдэ зэргын сэрэгэй шадабари мэргэжэлые харуулба.

И. СТАЛИН.

Верхозно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

2-дохи Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник БОГОЛЮБОВТА

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд мүнөөдэр, майн 5-да, Балтиин далай дээрэхи немецүүдэй уһан-сэрэгэй база ба томо порт болохо СВИНЕМЮНДЕ городые эзэлэн абаба.

СВИНЕМЮНДЕ гэдэг уһан-сэрэгэй база ба портые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-лейтенант РОМАНОВСКИЙ, генерал-полковник ФЕДЮНИНСКИЙ, генерал-лейтенант ЛЯПИН, генерал-лейтенант КОКОРЕВ, генерал-майор КОРОТКОВ, генерал-майор ФРОЛЕНКОВ, генерал-лейтенант ПОЛЕНОВ, генерал-майор ФЕТИСОВ, генерал-майор ХУДАЛОВ, полковник РОГОВ, полковник АСАФЬЕВ, полковник КОРШУНОВ, полковник ПОЛУВЕШКИН, полковник НОСОВ, генерал-майор БОРЩЕВ, генерал-майор ЛЯЩЕНКО, генерал-майор БЕЛОСКУРСКИЙ, генерал-майор ДЕМИДОВ, полковник ЧЕСНОКОВ, генерал-майор КОЛЧАНОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал майор БЕЗРУК, артиллериин генерал-майор КАЗАКОВ, полковник БЕЛОВ, артиллериин генерал-майор ГНИДИН, артиллериин генерал-майор КОРОЧКИН, подполковник ЩЕТКИН, майор БАБАНОВ, подполковник АЛИМБАЕВ, майор БАЙБУЗЕНКО, подполковник АНАНИЧ гэгшэдэй артиллеристнүүд; полковник ОБРОКОВ, полковник ДОРОПЕЙ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник ВЕРШИНИН, авиациин генерал-полковник САМОХИН, авиациин генерал-майор АЛЕКСЕЕВ, авиациин генерал-майор СМИРНОВ, авиациин генерал-лейтенант БАЙДУКОВ, авиациин генерал-лейтенант ОСИПЕНКО, авиациин генерал-майор БОРИСЕНКО, авиациин генерал-лейтенант ТУПИКОВ, авиациин генерал-лейтенант ЛОГИНОВ, авиациин генерал-лейтенант НЕСТЕРЦЕВ, авиациин генерал-лейтенант СЧЕТЧИКОВ, авиациин генерал-майор ГЕТЬМАН, авиациин генерал-майор ЛЕБЕДЕВ, полковник СМОЛОВИК, полковник КАЛУГИН, полковник ГРИЩЕНКО, полковник ВИНОГРАДОВ, полковник ВУСС, полковник ТИХОМИРОВ, полковник ВОЛКОВ, полковник ДОДОНОВ, полковник ПОКОЕВОЙ, полковник ЯКУШИН, полковник ПУШКАРЕВ, полковник ОСИПОВ, авиациин генерал-майор ФЕДОРОВ, полковник КУРОЧКИН, подполковник СЛЕПЕНКОВ, подполковник УСАЧЕВ гэгшэдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ЧЕПУРОВ, полковник КУРОВ, полковник БАБАЕВ, полковник КОКОРИН, полковник ШТЕЙН гэгшэдэй сапёрнууд; полковник КОРПЛЯКОВ, полковник БАХИЛИН гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада, СВИНЕМЮНДЕ гэдэг уһан-сэрэгэй база ба портые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, майн 5-да, 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол СВИНЕМЮНДЕ гэдэг уһан-сэрэгэй база ба портые эзэлэн абаһан 2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ, Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй тулада, СВИНЕМЮНДИИЕ эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной майн 5. № 362.

Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ

2-дохи Белорусска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник БОГОЛЮБОВТА

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ШТРАЛЬЗУНДЕРФАРВАССЕР гэдэг хоолойе гаталан гараад, РЮГЕН гэдэг арал дээрэ БЕРГЕН ГАРЦ, ПУТБУС, ЗАССНИТЦ гэдэг городуудые эзэлэн абажа, мүнөөдэр, майн 6-да, РЮГЕН гэдэг аралые бүримүһэн эзэлэн абаба.

РЮГЕН гэдэг аралые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник ФЕДЮНИНСКИЙ, генерал-полковник БАТОВ, генерал-лейтенант КОКОРЕВ, генерал-лейтенант БОБКОВ, генерал-лейтенант ПОЛЕНОВ, генерал-майор ФЕТИСОВ, генерал-лейтенант ЧУВАКОВ, генерал лейтенант ЭРАСТОВ, генерал-лейтенант АЛЕКСЕЕВ, генерал-майор ГОРОХОВ, генерал-майор БОРЩЕВ, генерал-майор ЛЯЩЕНКО, генерал-майор БЕЛОСКУРСКИЙ, генерал майор ДЕМИДОВ, полковник ЧЕСНОКОВ, генерал-майор КОЛЧАНОВ, генерал-майор ГРЕБЕННИК, генерал-майор МАКАРОВ, полковник ВАРОХИН, генерал-майор ДЖАНДЖГАВА, генерал-майор БОРИСОВ, генерал-майор СКОРОБОГАТКИН, генерал-майор ТЕРЕМОВ, полковник ВЕЛИЧКО, полковник АФАНАСЬЕВ, генерал-майор УШАКОВ, полковник МЕШКОВ, полковник ХРАМЦОВ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-полковник СОКОЛЬСКИЙ, артиллериин генерал-майор КАЗАКОВ, артиллериин генерал-лейтенант МИХЕЛЬСОН, артиллериин генерал-майор КУШНЕР, полковник СУХУШИН, полковник НОСЫРЕВ, полковник КУЛЕШОВ, полковник РЕПЬЕВ, полковник ЗЕЛЕНОВ, полковник ЗЯБЛИКОВ, полковник ОСТАНЬКОВИЧ, полковник ЗАРЕЦКИЙ, полковник МИХАЙЛЕНКО гэгшэдэй артиллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ЧЕРНЯВСКИЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ПАНОВ, полковник ДОРОПЕЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор НОВАК, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ШУЛЬГИН, подполковник ПЕТРОВ, полковник КОНОВАЛОВ, полковник ИГОНИН, полковник ГОРБУНОВ, майор ЖАБИН, подполковник КОЖЕМЯЧКО, полковник ЛОЖКИН, полковник СОКОЛОВ, подполковник ПАРШЕВ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник ВЕРШИНИН, авиациин генерал-майор АЛЕКСЕЕВ, авиациин генерал-полковник САМОХИН, авиациин генерал-майор СМИРНОВ, авиациин генерал-лейтенант БАЙДУКОВ, авиациин генерал-лейтенант ОСИПЕНКО, авиациин генерал-майор БОРИСЕНКО, авиациин генерал-майор ГЕТЬМАН, полковник СМОЛОВИК, полковник КАЛУГИН, полковник ГРИЩЕНКО, полковник ВИНОГРАДОВ, полковник ВУСС, полковник ТИХОМИРОВ, полковник ВОЛКОВ, полковник ДОДОНОВ, полковник ПОКОЕВОЙ, полковник ЯКУШИН, полковник РЫБАКОВ, полковник ПУШКАРЕВ, полковник ОСИПОВ, авиациин генерал-майор ФЕДОРОВ подполковник БАРДЕЕВ, полковник ТЮРИН, подполковник ПОДОЛЬСКИЙ полковник КУРОЧКИН, подполковник СЛЕПЕНКОВ, подполковник УСАЧЕВ гэгшэдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант БЛАГОСЛАВОВ, полковник КУРОВ, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ШВЫДКОЙ, полковник БАБАЕВ, полковник ШТЕЙН, полковник ВИНЬКОВ, подполковник ПЕТРОВ, полковник БАЛАНДИН, подполковник СИЗЫХ гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхеэ-холбооной сэрэгүүдэй генерал лейтенант БОРЗОВ, полковник БАХИЛИН, полковник БОРИСОВ, полковник ЛЕБЕДЕВ гэгшэдэй хэлхеэ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада, РЮГЕН аралые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, майн 6-да, манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол РЮГЕН аралые эзэлэн абаһан 2-дохи Белорусска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин артиллериин буудалга хэжэ, Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй тулада, РЮГЕН аралые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной майн 6. № 363.

ТАСС-эй мэдээсэл

Зарим хэды польско политическэ ажал-ябуулгашад Польшоһоо «үгы болоо юм ха» гэхэ хэбэртэйгээр һүүлэй үедэ нэгэ зарим английска газетэнүүд али бүхы зэрэб үгэнүүдые тараана. Эдэ «үгы болоһон» полягууд тухай энэ оной майн 2-то английска общинануудай палатада асуудалнууд табигдаһан байгаа, тиихэ зуура 15 хүнэй нэрэ обог нэрлэгдээ юм. Мүн хамта Польшын премьер-министр байһан Витос гэгшые нэрлэжэ, тэрэ арестовалагдаа юм ха гэжэ хэлэгдэнэ. Седлецтэ полягуудые саазалһан ба буудан алаһан тухай зэрэб абяанууд тушаа общинануудай палатануудай мүн энэ заседани дээрэ асуудал хэгдэһэн байна.

Энэ хэрэг иимэ байна.

Английска хэблэлдэ дурсагдаһан ба английска общинануудай палатада нэрлэгдэһэн бүлэг полягууд 15 хүнһөө бэшэ, харин 16 хүнһөө бүридэнхэй юм. Энэ бүлэгые польско мэдээжэ генерал Окулицкий гэгшэ толгойлно. Энэ генералай онсо тааруугүй хүн байһан дээрэһээнь английска информаци энээнэй «үгы болоһон» тухай зорюута дуугайгаар үнгэрнэ ха. Генерал Окулицкиин бүлэг ба, түбхын түрүүндэ, генерал Окулицкий өөрөө Улаан Армиин тылдэ диверсионно актын бэлэдхэл хэһэн ба диверси хэһэндэ гэмнэгдэнэ. Тэрэ диверси акт дээрэһээнь Улаан Армиин 100 гаран боепүүд ба офицернүүд алуулһан байха юм. Энэ 16 бүлэг хүнүүд «үгы болоо» бэшэ, харин советскэ фронтын сэрэгэй засагаар арестовалагдаад, Москвада мүрдэлгэ доро байна. Мүн тэрэшэлэн энэ бүлэг хүнүүд болбол советскэ сэрэгүүдэй тылдэ хууляар хоригдоһон нюуса радиодамжуулгын станцинуудые эмхидхэһэн ба барижа байһанайнгаа түлөө гэмнэгдэнэ. Эдэ хүнүүд бүхыдөө гү, али мүрдэлгын эсэстэ элирһэн зарим хубинь сүүдтэ үгтэхэ байха.

Мүн английска парламентда хэгдэһэн мэдүүлгын ёһоор, Седлецэ саазалагдаһан ба буудагдан алагдаһан полягууд тухай английска информациин тараажа ба[...]н зэрэб үгэнүүд тушаа хэлэхэ болоо һаа, энэнь эхинһээн алгтаа хүртэрөө һанаанһаа абажа гаргаһан английска информациин мэдээсэлгэ болоно, тиихэлээрээ энэнь асуугшадай авторнуудта Арцышевскиин агентнуудай хаяжа үгэһэн зүйл болоотой.

Витосын арестовалагдаһан тухай мэдээсэлгэ мүн лэ һанаанһаа абаһан юумэ болоно.

Яһала хүнiэтэй газарнуудһаа абтаһан мэдээнүүдэй үндэһөөр, ТАСС болбол энэ мэдээсэлнүүд хадаа худалаар байна гэжэ мэдүүлхэ байна.

Нүхэр Сталинай Майн 1-эй приказ ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

Бурят-Монгэлой Гүрэнэй Хэблэл болбол Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинай, ажалшадай дайшалхы хүсэнүүдые хараха Майн Нэгэнэй үдэртэ зорюулһан приказые ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ хэблэн гаргаад, город, аймаг ба районуудта эльгээбэ.

Тус приказ хадаа бурят-монгол хэлэн дээрэ хамта дээрээ 3.000 тиражтайгаар брошюра болгогдон хэблэгдэбэ. Мүн тэрэшэлэн ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ 3.000—3.000 тиражтайгаар плакадууд болгогдон хэблэгдэбэ.

Иимэ болохолоороо, партийно-комсомольско организацинууд ба манай түг түмэн агитаторнууд болбол энэ приказые үргэн ниитэ ажалшадта тэдэнэй дуратай хэлэн дээрэнь һайнаар ойлгуулжа үгэхэ арга-боломжотой болобо гээшэ. Тиимэһээ партиин райкомуудай пропаганда ба агитациин таһагууд тус приказые партийна эхин организацинуудаар ойрын болзорто хубаариджа үгэхэ уялгатай.

176 мянган шэнэ студентнүүд

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй шиидхэбэриин ёһоор, һуралсалай 1945—46 ондо манай ороной дээдэ һургуулинуудта 176 мянган студентнүүд абтаха болоно.

Дээдэ һургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ комитет болбол Вузүүдтэ абаха ябадалда бэлэдхэхэ тухай приказ гаргаба. Һуралсалай занятинууд октябриин 1-дэ эхилхэ юм. Абалгын ба шалгалтын комиссинуудые саг соонь байгуулха, ерэдүй профессинүүдэ һунган абаха тухай хөөрэлдөөнүүдые дунда һургуули дүүргэгшэдтэй хэхэ, һургуулида орогшодто гол гол дисциплинэнүүдээр консультацинуудые эмхидхэхэ гэжэ Вузүүд ба техникумуудай директорнүүдтэ дурадхагдаба. Нэгэдэхи курсда һураһан аад, Улаан Арми ба Уһан-Сэрэгэй Флодһоо табигдаһан студентнүүдһээ бэшээр, Вузүүд ба техникумуудта урдань һуралсаһан нюурнууд нэгэдэхи курсда экзаменгүйгөөр абтахагүй байна.

Һургуулиин байшангууд болон студентнүүдэй хамтын байрануудые заһабарилха ба түбхинүүлхэ ябадалнууд сентябриин 15-һаа хожом бэшэ дүүргэгдээд байха ёһотой.

(ТАСС).

А. С. Поповой анхан түрүүн радио зохёон гаргаһанһаа хойшо 50 жэл болоһоние тэмдэглэхэ тухай

Ородой эрдэмтэн А. С. Поповой анхан түрүүн радио зохёон гаргаһан үдэрһөө хойшо 1945 оной майн 7-до 50 жэл болоһон үдэрые тэмдэглэхын тулада ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй **тогтоохонь:**

1. Ленинград городто А. С. Поповто памятник тогтоохо.

2. Хүнүүдэй ами бэеые абархын түлөө А. С. Поповой системын радиостанциие эгээн түрүүн дэлхэй дээрэ хэрэглэһэн газарта—Гогланд гэдэг арал дээрэ тэрэнэй дүрсые байгуулха.

3. А. С. Поповой дурасхаалые мүнхэжүүлхэ зорилготойгоор, радио зохёон гаргаха талаар гайхамшагта научна хүдэлмэри хэһэн советскэ ба хариин эрдэмтэндэ жэл бүри нэгэ-нэгээр үгтэжэ байха А. С. Поповой нэрэмжэтэ алтан медаль байгуулха.

Тус медаль үгэлтые СССР-эй Наукануудай Академидэ даалгаха. А. С. Поповой нэрэмжэтэ медаль тухай Дүримэй проектые зохёожо, СССР-эй Совнаркомой баталамжада табихые СССР-эй Наукануудай Академидэ даалгаха.

4. Арад зоной культурна ба политическэ байдалда болон ороноо хамгаалха хэрэгтэ радиогой шухала үүргэ дүүргэжэ байһаниинь хараадаа абаад, радиогой хэрэгые шэнжэлэн шудалха талаар эсэгэ оронойнгоо наука болон техникын туйлаһан амжалтануудые нэбтэрүүлэн тараахын ба үргэн арад зоной дундахи радио һонирхогшодые урмашуулхын зорилготойгоор май һарын 7-до жэл бүри «Радиогой Үдэр» тогтоохо.

5. Радио үйлэдбэрилхэ ба ашаглаха наука болон техникын талаар, радио дамжуулгые эмхидхэлгэдэ өөрынгөө амжалтата ажалаар түһалалсаһан хүнүүдые шагнахын түлөө «Хүндэтэ радист» гэһэн значок байгуулха. «Хүндэтэ радист» гэһэн значогоор Оборонын Наркомат, Уһан-Сэрэгэй Флодой Наркомат, хэлхеэ-холбооной Наркомат болон СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи радиофикаци ба радио дамжуулгын Комитет шагнажа байха гэжэ тогтоохо.

«Хүндэтэ радист» гэһэн значогой Дүримэй проектые зохёон табихые А. С. Поповой анхан түрүүн радио зохёон гаргаһан үдэрһөө хойшо табин жэл гүйсэһэн ойе үнгэргэхэ Комитедтэ даалгаха.

6. Мемориальна доска тогтоохо гэбэл:

а) 1895 оной майн 7-до А. С. Поповой өөрынгөө зохёон гаргаһан радиое олон зондо харуулһан Ленинградска университедэй физическэ институдай байшанда;

б) 1883 онһоо 1901 он хүртэр А. С. Поповой хүдэлмэрилһэн ба тэрээнэй радио тэндэ зохёон гаргаһан Кронштадт городтохи Поповой нэрэмжэтэ хэлхеэ-холбооной һургуулиин байшанда;

в) 1905 ондо А. С. Поповой директор байһан В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ Ленинградска электротехническэ институдай байшанда;

г) А. С. Поповой һууһан Ленинград городтохи Васильевскэ арал дээрэ Съездовскэ линиин № 31 гэртэ ба Кронштадт городой Посадской үйлсэдэ байһан № 25 гэртэ.

7. А. С. Поповой нэрэмжэтэ стипенди тогтоохо гэбэл:

а) В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ Ленинградска электротехническэ институдай студентнүүдтэ һара бүри 400—400 түхэриг хэмжээтэй хоёр стипенди, аспирантнуудта 800 түхэригэй нэгэ стипенди:

в) Хэлхеэ-холбооной инженернүүдэй Московско институдай студентнүүдтэ һара бүри 400—400 түхэриг хэмжээтэй хоёр стипенди, аспирантнуудта 800 түхэригэй нэгэ стипенди.

8. РВ—70 гэдэг радиостанцида ба Наркомсвязиин хэлхеэ-холбооной Центральна музейдэ А. С. Поповой нэрэ олгохо.

9. Электро-ажаүйлэдбэриин Наркомат, Улаан Армиин Хэлхеэ-холбооной Главна Управлени болон хэлхеэ-холбооной Наркоматтай хамтадаа 1945 оной майн 7-до Москва городто Политехническэ музей соо радио выставкэ эмхидхэхые РСФСР-эй СНК-гэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдэй Комитедые уялгаха.

10. Персональна пенси тогтоохо гэбэл: А. С. Поповой басагадта—Попова Раиса Александровнада ба Кьяндская Екатерина Александровнада бүхы наһан соонь һара бүри 500—500 түхэриг; А. С. Поповой аша басаган болохо Андреева Мария Владимировнада дээдэ һургуули дүүргэтэрэнь һара бүри 500 түхэриг.

11. Радиогой 50 жэлэй ойдо иимэ номуудые гаргаха гэбэл: А. С. Поповой радио зохёон гаргаһан тухай түүхэтэ документнүүдэй сборник; А. С. Поповой биографи; «Радиогой 50 жэл» гэһэн научно-техническэ сборник; Радиогой хүгжэлтэ тухай дэлгэрэнгы брошюра.

Арсалан Жамбалон

Хабар хээрэ

Пахид дээтүүр,
Нарһад дундуур
Наартай туяа шатааба.
Халуун дулаан
Хабатай улаан
Хабарай наран игааба.
* * *
Һонор зугаа
Һайхан дуугаа
Гургалдайнууд дуулаба.
Аягтайхан
Баяргайхан
Золто хүүгэд шууяба.
* * *
Холо хээгүүр,
Хүтэл дээгүүр
Сагаахан хурьгад маарана.
Поли тээшээ
Тарилгадаа
Колхознигууд яараба.
* * *
Баян таряа
Ургуулхаяа,
Баран шамдуу ажаллаа.
Һүниие дүүрэн
Гэрэлтүүлэн
Тракторнууд хахалаа.
* * *
Эзэлэгдэһэн
Берлин тухай
Радио тэдоор дуулгаба.
Алтан үрһэеэ
Колхознигууд
Баяртайхан һуулгаба.

Советскэ Информбюроhоо

Майн 5-ай оперативна мэдээнhээ

Майн 5-ай туршада 3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд ФРИШ НЕРУНГ гэдэг хошуувиие дайсанhаа сэбэрлэхэ байлдаануудые үргэлжэлүүлжэ, ЛАНГХАКЕН, ШЕЛЛМЮЛЬ, ШМИРГЕЛЬ, ПРЕББЕРНАУ, ШОТЛАНД гэдэг hуурин газарнуудые эзэлбэ.

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд майн 5-да Балтиин далай сооhи немецүүдэй уhан сэрэгэй база ба томо порт болохо СВИНЕМЮНДЕ гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн ВОЛЛИН ба УЗЕДОМ гэдэг аралнуудые дайсанhаа бүри мүhэн сэбэрлэжэ, КОЛЬЦОВ, МИСДРОВ, ЛЕББИН, АЛЬБЕК, ЗЕЕБАД ГЕРИНГСДОРФ, УЗЕДОМ, КЕЛПИНЗЕЕ, ЦИННОВИТЦ, ПЕЕНЕМУНДЕ гэдэг томо hуурин газарнуудые эзэлбэ. Майн 5-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 11.700 немецкэ солдат болон офицернүүдые плендэ абажа, нимэ трофейнүүдые буляан абаhан байна гэбэл: 55 самолёт, 24 танк, 88 полевой ехэ буу болоно.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд БРАНДЕНБУРГ городhоо баруун-урдуур урагшаа дабшажа, ЦИЗАР, ЛОБУРГ, БУРГ, МЕККЕРН, ГОММЕРН, РОСЛАУ гэдэг городуудые эзэлэн абаба. Майн 4-эй байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 2.860 немецкэ солдат ба офицернүүдые плендэ абаhан байна.

4-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд МОРАВСКА ОСТРАВА городhоо баруун-урдуур ба урдуур добтолжо ХОФ (ДВОРЦЕ), БЕРН (МОР БЕРОУН), ФУЛЬНЕК, МИСТЭК гэдэг городуудые ба МЕЛЬЧ, РАУЧ, ДОМШТАДТЛЬ, ШТАДТ ЛИБАУ, БАРТОШОВИЦЕ, МЕТИЛОВИЦЕ, ФРИДЛАНТ, КУНЧИЦЕ, РОЖНОВ гэдэг томо hуурин газарнуудые эзэлбэ. Майн 4-эй байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 1.100 немецкэ солдат ба офицернүүдые плендэ абаба.

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд БРНОhОО зүүн-хойгуур добголгоёо үргэлжэлүүлжэ КРОМЕРЖИЖ гэдэг городые эзэлэн абаба.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

Майн 4-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 26 немецкэ танк гэмтээгдэhэн ба үгы хэгдэhэн байна. Агаарта болоhон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 14 самолёт унагаагдаа.

Майн 6-ай оперативна мэдээнhээ

2-дохи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ШТРАЛЬЗУНДЕРФАРВАССЕР гэдэг хоолойе гаталан гараад, РЮГЕН гэдэг арал дээрэ БЕРГЕН, ГАРЦ, ПУТБУС, ЗАССНИТЦ городуудые эзэлэн абажа, майн 6-да РЮГЕН гэдэг аралые бүхыдэнь эзэлбэ. Майн 5-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 4.660 немецкэ солдат болон офицернүүдые плендэ абажа, 24 самолёт, 215 полевой ехэ буу буляан абаа. Плендэ абтагдагшадай дунда Штеттинскэ сэрэгэй округой таталгын таhагай начальник контр-адмирал Хорстман гэгшэ бии.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд БРАНДЕНБУРГ городhоо баруун-хойгуур ба баруугаар урагшаа дабшажа, ЗАНДАУ, ВУЛЬКАУ, КЛИТЦ, ФЕРХЕЛЬ, ФИРИТЦ, ШЛАГЕНТИН, ПЛАУЕ, ГРОСС-ВУСТЕРВИТЦ, КАДЕ, КАРОВ гэдэг томо hуурин газарнуудые эзэлэн абаба. Майн 5-да тус фронтын сэрэгүүд 17.120 немецкэ солдат болон офицерые плендэ абажа, 119 самолёт ба 235 полевой ехэ буу буляан абаhан байна.

4-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд МОРАВСКА ОСТРАВА городhоо баруугаар ба баруун-урдуур добтолго хэжэ, БЕНИШ, ШТЕРНБЕРГ, ПРЖИБОР, НОВЫЙ ИИЧИН, ФРЕНШТАТ, ВАЛАШ МЕЖИРИЧИ, ГОЛЕШОВ городуудые байлдаагайгаар эзэлэн абаа. Майн 5-ай байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд 1.000 гаран немецкэ солдат болон офицерые плендэ абаба.

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд БРНО городhоо зүүн-хойгуур КОЕТИН городые ба ФРИШТАН, МАРТИНИЦЕ, ГУЛИН гэдэг томо hуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаа.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ шухала хубилалтанууд болоогүй.

* * *

Улаантугта Балтийска флодой авиаци дайсанай корабльнууд ба транспортнуудта сохилтонуудые хэбэ

Майн 3 ба 4-дэ Улаантугта Балтийска флодой авиаци Свинемюндеhээ хойгуур Балтиин далай соо немецүүдэй корабльнууд болон транспортнуудта сохилто хэбэ. Энэ сохилтонуудай эсэстэ 13.600 тонно уhа түрихэ хэмжээтэй «Шлезиен» гэдэг учебнэ линкор ба бүхы дээрээ 24.500 тонно уhа түрихэ хэмжээтэй табан транспортнууд шэнгээгдэбэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар“ гэжэ орден ба „Эхын мэдаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь апрелиин 25-ай номертэ).

Найман хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ II-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

5. ТРИФОНОВА Улита Григорьевнае—Иволгын аймагай «Осоавиахим» колхозой колхозница.
6. ШИШКИНА Мавра Петровнае—Иволгын аймагай «Таежник» колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ III-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ГОРБУНОВА Анна Михайловнае—Хориин аймагай Хориин леспромхозой сторож.
2. КОТЛЫКОВА Прасковья Петровнае—Иволгын аймагай «Таежник» колхозой колхозница.
3. ЛОСЕВА Елизавета Ивановнае—Хориин аймагай «Родник» колхозой колхозница.
4. МУЗЫКОВА Анна Кирилловнае—Иволгын аймагай «17 партсъезд» колхозой колхозница.
5. ОЗЕРОВА Аграфена Антоновнае—Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
6. ПЕРЕВЕРЗЕВА Татьяна Григорьевнае—Иволгын аймагай «Авангард» колхозой колхозница.
7. СЕРГЕЕВА Агафья Гавриловнае—Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.
8. СНЕТКОВА Екатерина Яковлевнае—Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ I-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АБАКУМОВА Мария Григорьевнае—Бабушкин городэй гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БАКШЕЕВА Любовь Арсентьевнае—Хориин аймагай Хориин Заготзерногой худэлмэришэн эхэнэр.
3. БЕЛОУСОВА Фекла Мироновнае—Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Шэнэ урьhаламжа ши захяа гүш?

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГ

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Майн 6-ай үдэрэй 12 часта тус аймагай ажалшад 894 мянган түхэригтэ урьhаламжа захяа. Горячинска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд Урьhаламжа гаргаха тухай советскэ правительствын декредые радиогоор дамжуулhанай hүүлдэ 1 часай туршада 50 мянган түхэригтэ захяад, эхэнхи хубииень гар дээрэ оруулба.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эрэгтэй эмэгтэй ажалшад 45 мянган түхэригэй Урьhаламжа захиба. Майн 1-эй нэрэмжэтэ артелиин членүүд 21.300 түхэригтэ захиха зуураа 2.500 түхэриг сэбэр мүнгөөр оруулаа.

ИВОЛГА

Аймагай эрэгтэй эмэгтэй ажалшад Урьhаламжа гаргаха тухай советскэ правительствын декредые утаа хүндэтэйгөөр хүлеэжэ, энэ шухала кампаниие хоёр үдэр соо дүүргэбэ. Эндэхи колхознигууд 1 миллион 200 мянган түхэригтэ, худэлмэришэн ба албахаагшад 350 мянган түхэригтэ захиба. Сэбэр мүнгөөр 435 мянган түхэриг оруулагдаа.

Гильбэриин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой рядовой член нүхэр Галсан Бадмажапов 15.000 түхэригтэ Урьhаламжа захяад, тэрэ дары 100 процент сэбэр мүнгөөр түшааба. «Улаан Оронго» колхозой хонишон-стахановец нүхэр Цыбикжаб Бимбаев 10.000 түхэригтэ захиха зуураа бүхы дээрэнь сэбэр мүнгөөр үгэбэ.

Мүнөө аймагай колхозуудаар Урьhаламжа захиха кампани хаа-хаанагүй дүүргэгдэнхэй.

120—125 ПРОЦЕНТДЭ

Гүрэнэй Сэрэгэй Дүрбэдэхи Урьhаламжые гаргаха тухай правительствын декредые радиогоор соносхоhоной hүүлээр, миил хоёрхон часай туршa соо ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой дэргэдэхи партийна hургуулиинхид, ОРС-ын худэлмэришэдтэй хамта баранлаа hарынгаа салинтай 120—125 процентдэ гү, али 150.000 түхэригтэ захиба.

hурагша эвенка нүхэр Елбанева гэгшэ суглаан дээрэ иигэжэ мэдүүлбэ: Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинай Майн Нэгэнэй түүхэтэ приказ болон Берлин дээрэ манай түрэл Улаан Армиин сэрэгүүдэй илалтын туг хиидхүүлhэн эдэ үдэрнүүдтэ Гүрэнэй Сэрэгэй Дүрбэдэхи Урьhаламжые захиха ябадал халаа дайсаниие түргэн бута нэрьсэхын нүхэсэл мүн. Теэд, би 1.100 түхэригтэ захинам,—гэжэ мэдүүлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын машинно-тракторна станциин трактористнар Д. Гармаева, Федорова, Гармаева, Балбарова, Соктоева гэгшэд.

О. Зенкиин фото.

Залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй ябасаhаа

Залуу трактористнууд, залуушуулай тракторна бригаданууд, газар хахалагшад залуушуул болон залуушуулай үндэр ургасын звенонуудай республиканска социалистическэ мүрысөөн үдэрhөө үдэртэ үргэлжэжэ байна. Хабарай тарилгын дүнгүүдhээ харахада залуушуулай мүрысөөндэ хабаадагшадай олонхидынь үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Хэжэнгын МТС-эй комсомольскэ-залуушуулай нүхэр Доржиевэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид мүрысөөндэ оролсоhон түрүүшын хэдэн үдэрнүүдтэ 200 hайса гаран гектар элдүүрилжэ хабарай полевой худэлмэриингөө түсэб 50 гаран процент дүүргэбэ. Тэрэшэлэн энэ бригадынхид 95 килограмм горючи арбилаа. Залуу трактористнууд Лубсанов, Дамсудинов гэгшэд СХТЗ трактораар үдэр бүри 7—8 гектар элдүүрилжэ үнэтэ горючи арбилнад. Дээрэхи хоёр тракторист-нууд тарилгада орэhонhоо хойшо олохон гектар элдүүрилээд 86—95 килограмм горючи арбилhан байна.

Бичурын аймагай залуушуулай 11 тракторна бригаданууд сооhоо Бичурын МТС-эй нүхэр Анна Ястребова гэгшын хүтэлбэрилдэг тракторна бригада түрүүлжэ ябана. «Красная заря» колхоздо худэлмэрилдэг энэ бригадын членүүд 5 үдэр соо дүрбэн трактораар 130 гектар элдүүрилээ. Трактористнууд Устинья Афанасьева, Ирина Слепнева гэгшэд мөөритэ трактораар үдэр соо 5—6 гектар элдүүрилдэг байна.

Саянтын МТС-эй нүхэр Дымбрыловэй хүтэлбэрилдэг комсомольскэ-залуушуулай Улаан тугта бригада хабарай полевой худэлмэриингөө түсэб хахадлаба.

Итанцын МТС-эй нүхэр Пташник гэгшын тракторна бригада үдэрэйнгөө даалгабаринуудые үргэлжэ 180—200 процент хүртэр дүүргэдэг болонхой. Хабарай полевой худэлмэридэ орэhонhоо хойшо түрүү зэргэдэ ябаhан залуу трактористнууд болон залуушуулай тракторна бригаданууд манайда hаала олон.

Тэрэшэлэн газар хахалагшад залуушуул республиканска мүрысөөндэ оролсохэдоо абаhан социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Бичурын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой залуу плугшан Дулгарма Бальжинова хоёр анзаhатай плугаар 0,80 гектарай орондо үдэрэй 1.31 га элдүүрилнэ. Мүн энэ колхоздо плугшан Хандацу Дагбаева үдэрэйнгөө нормо үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуушуул Амогзонова, Цыренталова ба бусад республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhонhоо хойшо үдэр бүри үндэр бүтээсэ, эрхим шанар түйланад. Прибайкальска аймагай «Красная заря» колхозой газар хахалагшад залуушуул Ольга Патрушева, Анна Патрушева гэгшэд үргэлжэ бусад колхозн игуудта түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо залуу плугшад Дулма Мункуева, Дулма Цыренова гэгшэд бүхы колхозн игуудаа булинхай. Мүн энэ аймагай «Улаан Субагта» колхоздо залуу плугшан Владимир Ульзутуев үльгэр жэшээ боломоор ажаллана.

Залуушуулай дунда дэлгэрhэн республиканска социалистическэ мүрысөөнэй ябаса зарим аймагуудаар үшөөл hула байна. Тарилгын үедэ түрүү ажалаараа шалгарhан залуу трактористнууд болон колхозн игуудай худэлмэриин дүй дүршэлые халан абажа мүрысөөндэ хабаадаhан бүхы залуушуулые эдээн шэнгеэр худэлмэрилүүлхэ хэрэгтэ худөөдэхи комсомольско болон тазартаряалангай органууд бүхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай. ВЛКСМ-эй айкомууд болон аймагай газарай таhагууд залуушуулай мүрысөөндэ үдэр бүриин туhаламжа үзүүлхэ уялгаяа минута соошье мартаха ёhогүй.

М. БАВЫРИНА,
ВЛКСМ-эй обкомой таряашан-залуушуулай таhагые дагаша.

Садовскитоной звено суурхахаар ажаллана

ХОРИ. (Манай корреспондентhээ). Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарьанажалай бригадын дэргэдэ Садовскитоной үринэрhөө бүридэhэн түсхай звено эмхидхэгдэжэ, хабарай тарилгын худэлмэридэ эбтэй эмхитэйгээр гараhан байна. Энэ звено 6 хүнтэй юм. Тарилгын эхилhэнhээ хойшо эдэнэр бүхэли үдэрөө hүнитэйнь поли дээрэ үнгэргэжэ, бага бэшэ худэлмэри хэбэ. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр тус звеногой членүүд газар элдүүрилхэ түсэбөө—60 гаран процент, борнойлхо түсэбөө—70 шахуу процент дүүргэhэн, мүн 40 гаран гектарта тарилга хэhэн байна.

Звеногой плугшад Мария, Евдокия, Евгения, Феодосья Садовская гэгшэд бултадаа үдэр бүхэндэ 1,10—1,17 гектар эрхим шанартайгаар хахалнад. Звеное даагша Даниил Садовский өөрөө үргэлжэ 6,50 гектар сеялкээр тарижа нормоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Садовскитоной үринэрhөө бүридэhэн энэ звеногойхид колхоз сооhи мүрысөөндэ холо илажа правлениhээ хоёр удаа шагнал абаhан байна.

Колхозhоо шагнал абана

БИЧУРА. (**Манай корреспондентhээ**). «Коминтерн» колхоз үдэр ерэхэ бүри полевой худэлмэрээ шангадхажа байна. Газарай элдүүрилгэ болон тарилтаар энэ артель түрүүшүүлэй тоодо оролсонхой.

Колхоз соо үргэнөөр дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ таряанажалай нэгэдэхи бригада илаhаар. Бригадын плугшад Дармаева, Федорова, Намсараева, Эрдынеев ба бусад Майн нэгэнэй алдарта үдэртэ бэлэг болгон үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн таряанажалай дүрбэдэхи бригадынхид хабарай тарилгын эхилhэнhээ хойшо hайн худэлмэриин үльгэр жэшээ харуулна. Газар хахалагшад Носова, Спицына, Седых гэгшэд саг үргэлжэ үндэр бүтээсэ болон эрхим шанар түйлажа нүхэр Сталинай Майн нэгэнэй приказ ба Улаан Армиин алдарта илалтануудые ажалай амжалтаар харюулна.

Дээрэхи хоёр түрүү бригадын дүрсагдагша плугшад hайн худэлмэриингөө ашаар колхозой правлениhээ шагнал абаhан байна.

А. МАНГУТОВ.

Тарилгаяа түргэн дүүргэхын түлөө

«Коммунизм» колхоз мүнөө жэлдэ мянга гаран гектар ороohото культура тариха юм. Апрелиин тэнгээр энэ колхозойхид хабарай полевой худэлмэридэ жэгдэрэн ороо. Энэ жэлэй тарилгые таряанажалай хоёр бригадаhаа бүридэhэн 4 звено, нэгэ тракторна бригада шиидхэжэ гараха байна. Түрүүшын үдэрнүүдэй худэлмэриин дүнhөө харахада таряанажалай 2-дохи бригадын членүүд hайн жэшээнүүдые харуулжа ябана. Тус бригадын газар хахалагшадай олонхи үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэд. Колхозн игууд Ванчикова, Базарова, Галсанова, Балданов, Гармаев гэгшэд үлэмжэ шалгарна.

Тэрэшэлэн газар хахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhон залуу плугшад Дамдинов, Золтуев, Дэриев, Дондоков гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые 115 процент hайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө хормойгоо шуужа оролсонхой.

Дээрэхи артелиин членүүд хабарай тарилга эхилхэhээ урид Улаан партизануудай нэрэмжэтэ колхозой членүүдэй хангалгые зүбшэн хэлсэжэ hайшаагаад үндэр ургаса хураахын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоhон юм. Тиихэдээ эдэнэр тарилгынгаа бүхы худэлмэринүүдые агротехническэ эрхим болзорнуудта түргэн дүүргэжэ, ерэхэ жэлдэ баян ургаса хураахa хэмжээнүүдые хараалhан социалистическэ уялгануудые абаа hэн. Мүнөө энэ артелиинхид хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ абаhан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэхын түлөө хабарай полевой худэлмэрээ эхилхэhээ хойшо бараг зэргээр ябуулжа байна.

Б. СОСОВ.

Хориин МТС-эй гол дутуунууд

Ц. ГАРМАЕВ
«Бурят-Монголой Үнэнэй» корреспондент

Сэрэгэй дүрбэдэхи хабарай тарилгые хүсэд hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха харюусалгата зорилгоёо Хориин машинно-тракторна станци дүүргэжэ шадаагүй. Алар мүнөө хүртэр трактор машинануудаа түсэбэй ёhоор заhабарилжа дүүргээдүй байhаар. Мэнэ hая болтор МТС-эй гараж соо холбоогдоогүй хоёр трактор хэбтэhээр байба. МТС-эй дирекци эдэ хоёр трактор түсэбтэмнай ороогүй юм гэжэ харюусажархёод заhабарилха тушаа ямаршье хэмжээ абаагүй байха юм.

Колхозуудтай хэхэ договорнуудаа мүнөө хүртэр баталаагүй побморhоор. Тракторна бригадануудтань үйлэдбэриин түсэб тэрэшэлэн хүргэгдеэгүй байха юм.

МТС-эй тракторна бригаданууд хабарай полевой худэлмэридэ аяар 5—6 хоногоор хожомдожо ороо. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, МТС-эй дирекци болон аймагай хүтэлбэрилэгшэд аяар апрелиин 12 болоhон хойно МТС-эй совет татажа тракторна бригадануудай полидоо гарахые hаатуулба. Совет болоhоной hүүлээр, апрелиин 13-да, бүхы бригада болон трактористнуудай амаралта болоhон байха юм. Тиихэтэнь республика соо хабарай полевой худэлмэри жэгдэрэн эхилhэн байгаа. Теэд, энэ үедэ Хориин МТС-эй трактористнууд хашалагүй амаржа хэбтэhэн байба. Апрелиин 14-hээ эхилжэ 23 хүртэр тракторна бригаданууд колхозуудай поли дээрэ hубаран гаража үргэлжэлhөөр байгаа.

Шмидтын нэрэмжэтэ колхоздо худэлмэрилхэ нүхэр Смородниковагай бригадын тракторнууд апрелиин 23-да арай гэжэ полидоо хүрэжэ ошоhон байна. Тэрэшэлэн нүхэр Вандакуроватай бригадын нэгэ трактор «Красный партизан» колхоздо абаашагдаха байhан аад, МТС-эй буусаhаа 6 километр ябаад Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хажууда эбдэржэ байшанхай. Нүхэр Мичуринагай худэлмэрилхэ энэ НАТИ трактор шанар муутайгаар заhабарилагдаhан дээрэhээ подшипнигаа хайлуулба. Дээрэхи бригада 4 трактортай юм. Тиин, эдэнэр апрелиин 28 хүртэр «Красный партизан» колхоздо 6 гектар элдүүрилhэн байна.

«Родник» колхоздо худэлмэрилхэ нэгэ трактор МТС-hээ апрелиин 23-да гараад 10 гаран километр байhан дээрэхи колхозой поли хүртэр хоёр хоножо ошоо. Мүн энэ бригадын тракторна сеялкэ мүнөө хүртэр заhабарилагдаадүй байhаар. Юуб гэхэдэ, энээндэ тааараха гинжэ болон сахариг бэлэдхэгдээгүй байха юм. Теэд, «Родник» колхоздо худэлмэрилхэ трактор машинануудай нимэ задагай нобшо байхада МТС-эй дирекци бригадир Борисов гэгшыень Улан-Удэ город эльгээжэ аяар апрелиин 25 хүртэр зоргоорнь зайлтаhан байна. «Родник» колхозой трактористнууд 4 трактораар арбаад хоног соо оройдоо 30 гектар элдүүрилhэн байха юм. Трактористнууд Людмила Жаркова, Мария Ибатулина гэгшэд тарилгада сроhон сагhаа абаад энэ гэхэ худэлмэри хээгүй. Мария Ибатулина гэгшын арай гэжэ хахалhан хэдэн соото гектар газарай гүнзэгынь оройдо 4 сантиметрээр элдүүрилэгдэhэн байха юм. Тракторист Людмила Жаркова мөөритэ трактораар миил 0,80 гектар элдүүрилжэ, морин плугшадай зугаа ндадан боложо ябадаг.

Хориин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо худэлмэрилдэг тракторнууд бултадаа муугаар заhабарилагданхай. Нэгэ тракторынь тарилгада ороhонhоо хойшо өөдтэй юумэ хээгүй аад, хоёр дахин подшипнигаа хайлуулаа. Мүн нүгөөдэнь мэнэ hая болтор миил байба. Тракторайнь анзаhан заhабарилагдажа тааруулагдаагүй, плугынь бороздаhаа гарахадаа үргэгдэдэггүй дээрэhээ угаа ехэ горючи үлүүсэ галлана. Жэшээлхэдэ, нэгэ тракторынь апрелиин 28-да оройдоо 0,28 гектар хахалhан аад, аяар 5,5 килограмм горючи үлүү гаргашалhан байха юм. Мүн үтаадахи үдэрынь 2,82 гектар тарилга хээд, 15 килограмм горючи үлүү гаргашалаа. Хүтэлтэгүй сантай сеялкээр тарагдаhан 12 гектар тарилга колхозой правленеэр hаяхан голэгдоо. МТС-эй ахалагша механик Харитонов нэгэ тракторайнь таараhан hайн магнито абаад, ондоое үгэhынь тэрэнь худэлмэрилнэгүй.

МТС-эй дирекци «Улаан Одон» колхоздо худэлмэрилжэ байhан нүхэр Ситниковые эндэ асаржа бригадир болгоо. Теэд, нүхэр Ситниковэй ерэхэдэ тракторнуудынь бүтэдэ ондоо хүнүүдээр муугаар заhабарилагдаhан байба.

Зарим трактористнуудынь «тракторнай эбдэрхэй даа» гэжэ шалтаг барияад, гэтээн үдэр дунда унтажа хэбтэдэг болшонхой. Эдэ трактористнуудай дунда политическо-ниитын худэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Бригадынхид газетэнүүдые оройдоо абадаггүй, мүн эндэнь ханын газетэ болон дайшалхы хуудаhанууд гаргагдадаггүй байха юм. Иимэ баримтанууд гансашье Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадада бэшэ харин хаа-хаанагүй үзэгдэдэг байна.

Хориин МТС-тэ иимэ ехэ дутуунууд юун дээрэhээ тохёолдооб гэхэдэ, аймагай гүрэнэй комиссиин (түрүүлэгшэнь аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбыкжапов) тон хайша хэрэг харюусалгагүй ябадалhаа болоhоно. Комиссиинхид намар-үбэлэй заhабарилгын эхилhэнhээ хойшо трактор заhабарилгые оройдоо нэгэ шалгаhан байха юм. Тарилгада гарахын урда тэрэ энэ комиссии нэгэншье трактор шалгажа тушаан абаагүй. Энэ шухала кампанида гүрэнэй комиссиин членүүдэй харюусалгагүй хайша хэрэгээр хандаhан дээрэhээ, полидоо гараhан 38 тракторайнь аяар 17-нь миил байна. Худэлмэрилhэн тоодо ородог 21 тракторнуудайнь зарьман нэгэ үдэр худэлмэрилээд лэ 2—3 үдэрөөр миил байдаг. Подшипнигай хайлаха, магнитогой эбдэрхэ ябадал хаа-хаанагүй тохёолдодог.

МТС-эй дирекци тарилгын үедэ тракторнуудаа горючаар хүсэд хангаха тушаа энэ гэхэ хэмжээ абаагүй байха юм. Мүнөө үедэ МТС-эй базада запас горючи тон бага. Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ нэгэ трактор горючигүй дээрэhээ гурбан үдэр соо миил байба. Мүн «Красный партизан» колхоздо легроингүйhөө боложо нэгэ НАТИ үнинэй байнхай.

МТС-эй ахалагша агроном Тимофеев тракторна бригадануудаар ходо ябадаг болбошье, тэдэнэртэ бага туhа хүргэдэг байна. Трактористнуудые агротехникын эрилтэнүүдтэй танилсуулжа тэдэнэрэй дунда саг үргэлжэ хөөрэлдөө, лекци үнгэргэхэ сэхэ үүргэеэ энэ нүхэр дүүргэнэгүй. Тиихэлээр шанарай түлөө эрид шангаар тэмсэхэ ябадал эндэ хангалтагүй.

Тракторна бригада болон трактористнуудай дундахи социалистическэ мүрысөөе МТС-эй дирекцишье, партийна организацишье хүтэлбэрилнэгүй. Мүрысөөнэй дүн энэ жэлдэ саг соогоо нэгэшье удаа гаргагдаагүй.

Машинно-тракторна станциин худэлмэриие ВКП(б)-гэй Хориин айком болон аймгүйсэдком тон хангалтагүй хүнгэнөөр хүтэлбэрилнэ. МТС-эй худэлмэри тухай ВКП(б)-гэй айкомэй бюродо хэдэн удаа хэлсэжэ, олон тогтоолнуудые абаhан байбашье, тэдэнээ хүсэндэнь оруулангүй хооhон саарhан дээрэ үлөөдэг байха юм. Тиихэдээшье, аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд худэлмэриинь гүнзэгыгөөр шалгажа, дутуунуудыень саг дээрэнь элирүүлдэггүй, хэдо гээгдэжэ мэдэдэг байна. Аймагай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд МТС-эй худэлмэридэ бодото хүтэлбэри үзүүлхын орондо, харин МТС-эй директор нүхэр Далбаев айкомэй бюрогой член хадаа бүхы худэлмэрээ бэеэрээ дүүргэхэ ёhотой гэжэ өөhэдынгөө сэхэ үүргые найдажархинхай.

Хориин МТС эдэ бүхы дутуунуудаа усадхаха дүүрэн аргатай. Тэндэ социалистическэ худөө-ажалай түрүүшүүл, дүй дүршэлтэй худэлмэрилэгшэд hаала олон. Эдэ бүгэдын хамаг хүсэ элсүүлжэ хабарай тарилгые түргэн саг соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэ аргаяа энэ МТС бараниинь хэрэглэхэ уялгатай.

Эсэсэй илалтын шиидхэгдэжэ байгаа энэ үедэ хорёорхин иимэр худэлмэрилхэ ёhогүй. Тиимэдэ МТС-эй дирекци, партийна организаци болон аймагай хүтэлбэрилэгшэд алдуугаа дары заhаха уялгатай.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: редактора—23, АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв); ответ. об'явлений—2-64 (2 зв).

Н—00248. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.